فصلنامه اپتوالکترونیک سال اول، شماره سوم، زمستان 1395 (ص 9 - 16)

شبیهسازی مونت کارلوی فرایند لایه نشانی با لیزر پالسی و بررسی تغییر فاصله هدف تا زیرلایه بر مشخصات لایهها

محمدرضا رشیدیان وزیری ^{*1}، افضل مصطفوی حسینی²، علی هاشمیزاده عقدا³، نر گس علیمرادیان⁴ 1. استادیار، فیزیک، پژوهشکده فوتونیک و فناوریهای کوانتومی، پژوهشگاه علوم و فنون هستهای، تهران، ایران 2. کارشناسی ارشد، فیزیک، دانشگاه پیام نور 4. کارشناسی ارشد، فیزیک، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

تاريخ دريافت: 1395/10/01 تاريخ پذيرش: 1395/11/03

Monte Carlo simulation of the Pulsed Laser Deposition Process and Investigation of the Target-to-Substrate Distance Variations on the Characteristics of Thin Films

M.R. Rashidian Vaziri^{*1}, A. Mostafavi Hoseini², A. Hasheimizadeh Oghada³, N. Alimoradian⁴

1. Assistant Professor, Physics, Photonics and Quantum Technologies Research School, Nuclear Science & Technology Research Institute, Tehran, Iran

2. MsC. Student, Physics, Payame Noor University

3. Assistant Professor, Physics, Payame Noor University

4. MsC., Physics, Bu - Ali Sina University, Hamedan, Iran

Received: 2016/12/21 Accepted: 2017/01/22

Abstract

In this paper, Pulsed Laser Deposition (PLD) process at the presence of a background gas was simulated using the Monte Carlo method. Specifically, growth of aluminum metal in xenon background gas at the pressure of 50 mTorr was simulated. Target-to-substrate distances of 10, 15, 20, 25 and 30 mm are used in simulations. Spatial and energy information of the ions in the ablated plasma plume that forms in this method, as well as the sputtered ions from the growing thin film were collected. Thickness profile of the growing thin films was calculated using the spatial information of the transmitted and the sputtered ions. The results showed the possibility of dip formation at the center of the grown thin films with this method and its intensification by decreasing the target-tosubstrate distance. The simulation results demonstrated the effective role of the sputtered ions from the growing thin film in the formation of this type of dips.

Keywords

Thin Films, Pulsed Laser Deposition, Monte Carlo Calculations.

*Corresponding Author: rezaeerv@gmail.com

چکیدہ

در این مقاله، فرایند لایه نشانی با لیزر پالسی و در حضور گاز پس زمینه به روش مونت کارلو شبیه سازی شده است. به طور خاص رشد فلز آلومینیوم در محیط گاز زنون پس زمینه و در فشار 50 میلی تور شبیه سازی شده است. فواصل هدف - زیر لایه برابر با 10، 15، 20، 25 و 30 میلی متر در شبیه سازی ها مورد استفاده قرار گرفته ند. اطلاعات مکانی و انرژی توده یون های پلا سمایی شکل گرفته در این روش و نیز اطلاعات مشابه برای یون های کندوپاش شده از سطح لایه درحال رشد جمع آوری شده اند. توزیع ضخامتی لایه ها با محاسبه شده است. نتایج نشان دهندهٔ احتمال شکل گیری حفره در مرکز لایه های درحال رشد به این روش و تشدید آن با کاهش مرکز لایه های درحال رشد به این روش و تشدید آن با کاهش فاصله هدف - زیر لایه است. نتایج شبیه سازی بیانگر نقش مؤثر یون های کندوپاش شده از سطح لایه در شکل گیری این نوع فاصله مدف - زیر لایه است. نتایج شبیه مازی بیانگر نقش مؤثر یون های کندوپاش شده از سطح لایه در شکل گیری این نوع

واژگان کلیدی

لايه نشاني، لايه نشاني با ليزر پالسي، محاسبات مونت كارلو.

* **نویسندهٔ مسئول**: محمدرضا رشیدیان وزیری

مقدمه

هنگام کندوسوز شدن سطح یک ماده به روشهای گوناگون، مانند زمانی که قوس الکتریکی یا باریکه پالسی لیزر به سطح آن برخورد می کند، تعداد بسیار زیادی یون پرانرژی از سطح ماده کنده و تقریبا عمود بر سطح، از آن خارج میشوند. توزیع انرژی و مکانی ذرات با توجه به میزان انرژی لیزر و نیز انرژی بستگی یونها برای هر ماده، یک توزیع گاوسی خاص است [1]. با توجه به شرایط اولیه هر یون آزاد شده، مباحث نظری دینامیک کوانتومی مسیری را برای آن یون در عبور از محیط دوم پیش گویی می کند.

شبیهسازی با روش مونت کارلو بر اساس تابع توزیع انتخاب شده به طور تصادفی، اعدادی را برای شرایط اولیه تولید و در روابط دینامیک کوانتومی قرار میدهد. یعنی در این روش تعداد بسیار زیادی ذره با شرایط اولیهٔ تصادفی اما منطبق بر یک تابع توزیع آماری، تولید و مسیرشان طبق نظریههای فیزیکی محاسبه می شود. در نهایت نشان داده می شود که این ذرات پس از طی مسافتی معین به چه شرایط ثانویهای از لحاظ انرژی، جهت حرکت و موقعیت مکانی میرسند. یون ها پس از برهم کنشهای متوالی با اتمهای محیط ثانویه، در نهایت متوقف یا با انرژی کاهش یافته از آن عبور می کنند. علاوه براین، حالت سومی هم وجود دارد که در آن یون ها پس از برخورد با اتمهای مادهٔ محیطی، با انتقال انرژی خود به آنها باعث جدایی و خروجشان خواهند شد. حالت سوم ذکر شده با نام کندویاش شناخته می شود.

روش کندوسوز لیزری کاربردهای بسیاری در زمینه علم و فناوری، نظیر کاربرد برای لایه نشانی و یا گداخت لیزری، دارد. کاربرد کندوسوز لیزری برای لایه نشانی با نام «لایه نشانی با لیزر پالسی» شناخته می شود. در این روش لایه نشانی پس از برخورد باریکهٔ لیزری با سطح ماده، تودهای از یون های پرانرژی تولید می شود که پس از برخورد با اتم های گاز محیطی موجود در محفظه لایه نشانی به لایه درحال رشد رسیده و روی آن نشانده

میشوند. در این روش لایه نشانی باید از لیزر پالسی پرانرژی برای شکل دهی توده یونها استفاده کرد که هزینه استفاده از آن را در قیاس با سایر روشهای لایه نشانی افزایش میدهد. با این وجود مزایای بی نظیر این روش، نظیر نرخ بالای لایه نشانی و حفظ ترکیب اتمی یا استوکیومتری ماده پس از جایگذاری آن بر روی زیرلایه، باعث محبوبیت و کاربرد گسترده آن شده است. برای پایین آوردن هزینهٔ استفاده از این روش، میتوان فرایند لایه نشانی را مدل سازی رایانهای کرد. یونهای فرایند لایه نشانی را مدل سازی رایانهای کرد. یونهای کندوسوز شده پس از برهم کنش با اتمهای محیط گازی و پس از رخداد بعضی پدیدههای فیزیکی ذکر شده در نهایت به سطح لایه در حال رشد میرسند و بر روی آن قرار می گیرند.

در این مقاله، لایه نشانی با استفاده از لیزر پالسی به روش مونت کارلو مدل و شبیهسازی شده است. یکی از مزایای لایه نشانی با استفاده از لیزر پالسی، وجود کمیتهای زیاد قابل تنظیم در آن است که باعث انعطافپذیری بیشتر این روش لایه نشانی در قیاس با روشهای مشابه تبخیر فیزیکی شده است.

فاصلهٔ هدف تا زیرلایه، فشار گاز پس زمینه، دمای زیرلایه، سرعت دوران هدف و زیرلایه و چگالی انرژی لیزر مورد استفاده جهت کندوسوز پارامترهای عمدهای هستند که میتوانند جهت دستیابی به شرایط بهینهٔ لایه نشانی طی انجام آزمایشهای گوناگون و به روش آزمون و خطا تعیین شوند. از سوی دیگر، تغییر این کمیتها در آزمایشگاه و تکرار اندازه گیریها باعث صرف وقت و هزینه زیادی می شود. یکی از راههای جلوگیری از این اتلاف هزینه و انرژی، انجام شبیه سازی رایانه ای است. در این مقاله به بررسی تغییر فاصله هدف تا زیرلایه و تأثیر آن بر مشخصات لایههای آماده شده به این روش پرداخته شده است. شرح مدل مونت کارلوی مورد استفاده و نتایج شبیه سازی در ادامه آورده شده اند.

مدل شبیهسازی

معادلهٔ انتقال حرارت به روشهای عددی شبیه سازی می شود. شبیه سازی مرحلهٔ دوم به روش عددی از طریق حل معادلات دینامیک گازی ناویر - استوکس یا روشهای مونت کارلو و دینامیک مولکولی قابل انجام است. شبیه سازی مرحلهٔ سوم نیز معمولاً به روش مونت کارلو و یا دینامیک مولکولی انجام می پذیرد. باید در نظر داشت که شبیه سازی مرحلهٔ دوم به روش تحلیلی و حل

همان طور که در بخش پیش اشاره شد، در روش لایه نشانی با لیزر پالسی و پس از کندوسوز شدن توده پلاسمای یونی، یون های موجود در این توده پس از برخوردهای متوالی با اتمهای گاز پس زمینه به سطح لایه درحال رشد خواهند رسید. این فرایند را می توان به سه مرحله تقسیم کرد؛ مرحلهٔ اول شامل اندرکنش لیزر

شکل 1. طرحواره مراحل مختلف شکل گیری و انتشار توده پلاسمای یونی در فرایند لایه نشانی با لیزر پالسی

پرشدت با ماده هدف و کندوپاش و جدایی ماده از سطح آن است. مرحلهٔ دوم شامل بسط و توسعهٔ تودهٔ یون های کندوسوز شده در محیط گاز پس زمینه، در نتیجه انرژی اولیهٔ یونها و برخورد میان آنها با اتمهای گاز است. مرحلهٔ سوم شامل اندرکنش یونهای عبورکرده از فاصله مابین هدف و زیرلایه با ماده در حال رشد و انباشت آنها روی سطح است. طرحوارهٔ مراحل مختلف موجود در فرایند لایه نشانی با لیزر پالسی در شکل 1 نشان داده شده است. هر سه مرحله بسیار پیچیده و شبیه سازی هر روشهای گوناگونی برای شبیه سازی هر یک از فرایندهای کندوسوز لیزری، بسط و توسعهٔ توده یون ها در فرایندهای کندوسوز لیزری، بسط و توسعهٔ توده یون ها در محیط و رشد لایه های نازک به وسیلهٔ آن در منابع ذکر شده است [1]. مرحلهٔ اول به صورت تحلیلی و حل

عددی معادلات دینامیک گازی، قادر به در نظر گرفتن اندرکنش میان یونهای کندوسوز شده با اتمهای گاز پس زمینه نیست و این محدودیتی بزرگ برای شبیهسازی لایه نشانی لیزر پالسی است که در آن معمولاً یک گاز پس زمینه نیز به هنگام فرایند لایه نشانی مورد استفاده قرار می گیرد [2]؛ بنابراین شبیهسازی دینامیک توده معمول به روشهای مونت کارلو یا دینامیک مولکولی انجام می پذیرد. روش مونت کارلو به عنوان مطمئن ترین روش رایانهای در مطالعه تاریخچه یونهای کندوسوز شده در طی مسافت هدف - زیرلایه و با در نظر گرفتن برخوردهای مختلف با اتمهای گاز پس زمینه مطرح است [3].

شرح مدل مونت کارلوی مورد استفاده در این کار را مى توان به صورت كامل در مراجع [1 و 4] مطالعه كرد. به طور خلاصه، مدل مونت کارلوی استفاده شده در این کار با در نظر گرفتن دادههای تجربی مربوط به دینامیک اولیه یونهای کندوسوز شده از سطح فلز و سپس شبیه سازی مراحل دوم و سوم کندوسوز لیزری با استفاده از برنامه مونت کارلو SRIM است. SRIM برنامهای رایانه ای و جامع مبتنی بر روش مونت کارلو است که قادر به انجام محاسبات با در نظر گرفتن برخورد بین یون ها و اتم های گاز به صورت کوانتومی است. در خلال این برخوردها فرض می شود که یون و اتم برخورد کلونی پوشش داده شده شامل اندر کنش تبادلی و همبستگی ميان پوسته هاى الكترونى داخلى را تجربه مىكنند. زمانی که یون های کندوسوز شده فاصلهٔ هدف - زیر لایه را طی می کنند و به سطح لایه درحال رشد برخورد می کنند، فرض می شود که درون آن اندر کنش های بلند بردی که برانگیختگی الکترونی و تولید پلاسمونها را باعث می شود خواهند داشت. این مهم با در نظر گرفتن ساختار نواری لایه امکان پذیر است. در پایان انجام محاسبات به این روش می توان به اطلاعات ارزشمندی نظیر مسیر حرکت و انرژی یون،های کندوسوز شده و برگشته نموده به سمت ماده هدف، موقعیت یون های جای گرفته درون لایه در حال رشد، اتلاف انرژی یونها، ميزان كندوپاش از سطح لايه نازك، زاويه پراكندگي یون ها پس از هر برخورد، میزان آسیب وارد شده به لایه و موقعیت مکانی تھی جاھای ایجاد شدہ در آن دسترسی داشت [5].

یونها در فضای دوبعدی مطابق با تابع توزیع گاؤسی:

$$f(x, y) = \operatorname{Aexp} \underbrace{\underbrace{\overset{\mathfrak{B}}{\mathsf{c}}}_{\mathsf{c}} 2(x^2 + y^2)}_{\mathsf{c}} \overset{\mathsf{O}}{\overset{\mathsf{+}}{\overset{\mathsf{+}}{\mathsf{c}}}} (1)$$

پخش می شوند. در این رابطه A ثابت به هنجارش، y شعاع باریکه لیزری (در انجام محاسبات برابر 0/5 میلی متر ثابت فرض شده است) و x و y مختصات عرضی لایه نادسن حاصل از برهم کنش لیزر با ماده هستند. پس از توزیع ذرات در فضای مکان باید به هر یون موجود در این توزیع یک سرعت نسبت داد. در این مدل فرض می کنیم که توزیع سرعت ذرات از تابع توزیع ماکسول - بولتزمن جابه جا شده تبعیت می کند.

$$f(v_z) = Bv_z^3 \exp \sum_{z=1}^{\infty} \frac{m(v_z - v_0)^2 \ddot{o}}{2kT \dot{\dot{v}}}$$
(2)

که در آن ${f B}$ ثابت به هنجارش، v_z سرعت یونها، سرعت جابه جایی، T دمای انتقالی، m جرم اتمی v_0 یون های کندوسوز شده و k ثابت بولتزمن است. سرعت جابه جایی را برای یک دسته یون خاص میتوان از طریق به دست آوردن سرعت میانگین با استفاده از رابطه (2) و برابر قرار دادن آن با مقدار میانگین ذکر شده در منابع علمی برای آن دسته یون خاص (برای آلومینیوم 244 الكترون ولت [6]) به دست آورد. در توزيع سرعت میان یون ها در محاسبات مقدار نوعی T برابر $10^4 \times 10^{-2}$ درجه کلوین در نظر گرفته شده است [7]. استفاده از سرعتهای تجربی اندازهگیری شده برای میانگین سرعت یون ها مزیت مدل ارائه شده است. به این طریق در مقایسه با مقادیر به دست آمده از روشهای عددی شبیه سازی اندر کنش لیزر - ماده، می توان از مقادیر دقیق تر و مطمئن تری در محاسبات استفاده کرد. پس از مرحلهٔ شبیه سازی لایه نادسن با توزیع یون ها در فضاهای مکان و سرعت، اطلاعات این یونها وارد برنامه محاسباتی SRIM می شوند. جهت مشاهده کامل چگونگی انجام محاسبات در این برنامه، نوع انرژی پتانسیلهای مورد استفاده و نحوهٔ محاسبهٔ سطح مقطعها از طریق توان های توقف، می توان از مرجع [1] استفاده کرد. زنون در فشار 50 میلی تور و در فاصلههای هدف-

زيرلايه برابر با 10، 15، 20، 25 و 30 ميلى متر استفاده

شده است. اطلاعات مربوط به انرژی و سرعت یون ها از

مرجع [6] استخراج شده است. شكل 2 تعداد ميانگين

نتايج

در این مقاله از مدل مونت کارلوی توسعه داده شده برای شبیهسازی رشد لایه آلومینیوم در محیط گاز پسزمینه

شکل 2. تعداد میانگین یون های عبور کرده از فاصله هدف - زیرلایه برحسب فاصله شعاعی از مرکز زیرلایه در فشار 50 میلی تور گاز زنون.

شکل3. تعداد میانگین یونهای کندوپاش شده از سطح لایه درحال رشد بر حسب فاصله شعاعی از مرکز زیرلایه در فشار 50 میلی تور گاز زنون.

يونهاى عبوركرده از فاصله هدف-زيرلايه (N_T(r را برحسب فاصله شعاعى از مركز زيرلايه نشان مىدهد. با افزايش فاصله هدف - زيرلايه مقادير (N_T(r كاهش مىيابند. پهنشدگى نيمرخ (N_T(r با افزايش فاصله هدف - زيرلايه نشاندهندۀ پهنشدگى توده پلاسمايى كندوسوز شده در گاز پسزمينه زنون و رسيدن يونها به تعادل گرمايى است [1 و 4].

کاهش مقادیر (N_T(r با افزایش فاصله هدف -

کندوپاش شده به ویژه در مرکز لایه که انرژی یونهای برخوردی بالاتر است، بیشتر است. همان طور که پیش تر اشاره شده است [4]، تعداد بالای این یونهای کندوپاش شده، به ویژه در مرکز لایه درحال رشد، میتواند باعث شکل گیری لایههایی با ویژگی منحصر به فرد حفره دار شود. به منظور بررسی بیشتر این موضوع در شکل 4، توزیع ضخامت محاسبه شده لایهها نشان داده شده است. پروفایل ضخامت $D_P(r)$ با کسر تعداد میانگین یونهای کندوپاش شده از تعداد میانگین یونهای عبور

شکل4. توزیع ضخامت لایههای آلومینیوم برحسب فاصله شعاعی از مرکز زیرلایه و به ازای فواصل متفاوت هدف - زیرلایه.

زیرلایه نشاندهندهٔ پررنگتر شدن نقش برخوردها است. در حقیقت با افزایش این فاصله و افزایش هم زمان حجم محصور بین هدف تا زیرلایه، اتمهای گاز پسزمینهٔ بیشتری برای برخورد با یونهای کندوسوز شده وجود خواهند داشت.

در شکل 3 تعداد میانگین یونهای کندوپاش شده $N_{\rm S}({\bf r})$ برحسب فاصله شعاعی از مرکز زیرلایه نشان داده شده است. انرژی بالای یونهای عبور کرده از فاصله هدف تا زیرلایه، پس از برخورد آنها به سطح لایه در حال رشد، میتواند باعث کندوپاش تعداد زیادی یون از سطح آن شود. مطابق با شکل، تعداد یونهای

کرده از فاصله هدف - زیرلایه به دست میآید [4]. به دلیل آنکه تعداد میانگین یونهای کندوپاش شده در مرکز نمودارهای شکل 3 بیشتر از کنارههاست، نیمرخ شبه گاؤسی یونهای عبورکرده در شکل 2 دستخوش لایه (شعاع صفر) قابل مشاهده است. زمانی که نمودارهای توزیع ضخامت نشان داده شده در شکل 4، به اندازه π حول محور عمودی دوران داشته باشند تا اندازه به شکل حفره در مرکز لایه در حال رشد ضخامت به شکل حفره در مرکز لایه در حال رشد خودنمایی خواهد کرد. تاکنون گزارشهای متعددی در شدن نقش برخوردها با اتمهای گاز پس زمینه، نرخ کندوپاش افزایش می یابد. نرخ کندوپاش به صورت تعداد اتمهای کندوپاش شده از سطح لایه در حال رشد برای برخورد یک یون تابشی و طول مدت زمان یک پالس لیزری محاسبه شده است. افزایش نرخ کندوپاش با کاهش فاصله هدف - زیر لایه، افزایش عمق حفره شکل گرفته در مرکز نیم رخ ضخامتی لایه ها را توجیه می کند. زمینهٔ مشاهده این نوع حفرهها در مرکز لایههای رشد یافته به روش لایه نشانی با لیزر پالسی گزارش شده است [8-14]. شبیهسازی انجام شده در این کار بیانگر نقش مؤثر یونهای کندوپاش شده از سطح لایه درحال رشد در شکل گیری این حفرهها و تشدید آن با کاهش فاصله هدف - زیرلایه است. در روش لایه نشانی با لیزر پالسی درقیاس با سایر روشهای لایه نشانی کندوپاش،

شكل 5. ميزان نرخ كندوپاش و تغييرات آن برحسب فاصله هدف - زيرلايه.

انرژی یونهای جداشده از سطح ماده هدف بسیار زیاد است [1 و 15]. این انرژی زیاد نتیجه انرژی بالای پالس لیزری و تمرکز آن بر روی سطح ماده هدف است. یکی از دلایل استفاده از گاز پسزمینه در روش لایه نشانی با لیزر پالسی هم کاهش انرژی یونهای کندوسوز شده و تغییر نیمرخ شبه گاؤسی آنهاست. شکل 4 تغییر شکل و هموار شدن این نیمرخ را با تغییر فاصله هدف-زیرلایه نشان میدهد.

به منظور مشاهده افزایش نرخ کندوپاش با کاهش فاصله هدف - زیرلایه، مقدار آن در شکل 5 نشان داده شده است. همان طور که مشخص است، در تطابق با شکل 3، با کاهش فاصله هدف - زیرلایه و کم رنگ تر

نتیجه گیری

در این مقاله فرایند رشد لایههای آلومینیوم در روش لایه نشانی با لیزر پالسی و در محیط گاز زنون شبیه ازی شده است. تأثیر تغییر فاصله هدف - زیرلایه بر نیم رخ ضخامتی لایه های رشد یافته به این روش مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج بیانگر احتمال شکل گیری حفره در مرکز لایه های رشد یافته به این روش در شرایط لایه نشانی مورد استفاده در این کار است. عمق این حفره ها با کاهش فاصله هدف - زیرلایه و برخورد یون های پرانرژی تر به سطح لایه در حال رشد که نرخ کندوپاش را افزایش می دهند، تشدید می شود.

- Vaziri, MR Rashidian, F. Hajiesmaeilbaigi, and M. H. Maleki. "Microscopic description of the thermalization process during pulsed laser deposition of aluminium in the presence of argon background gas." Journal of Physics D: Applied Physics 43.42 (2010): 425205.
- Bogaerts, Annemie, et al. "Laser ablation for analytical sampling: what can we learn from modeling?." Spectrochimica Acta Part B: Atomic Spectroscopy 58.11 (2003): 1867-1893.
- [3] Itina, T. E., W. Marine, and M. Autric. "Monte Carlo simulation of pulsed laser ablation from two-component target into diluted ambient gas." Journal of applied physics 82.7 (1997): 3536-3542.
- [4] Rashidian Vaziri, M. R., F. Hajiesmaeilbaigi, and M. H. Maleki. "Monte Carlo simulation of the subsurface growth mode during pulsed laser deposition." Journal of Applied Physics 110.4 (2011): 043304.
- [5] J.F. Ziegler, J.P. Biersack and U. Littmark, Stopping and Range of Ions in Solids (New York :Pergamon Press) (2008).
- [6] Tselev, A., A. Gorbunov, and W. Pompe.
 "Features of the film-growth conditions by cross-beam pulsed-laser deposition."
 Applied Physics A: Materials Science & Processing 69.3 (1999): 353-358.
- [7] Bleiner, Davide, et al. "Laser-induced plasmas from the ablation of metallic targets: the problem of the onset temperature, and insights on the expansion dynamics." Journal of applied physics 101.8 (2007): 083301.

- [8] May-Smith, T. C., D. P. Shepherd, and R. W. Eason. "Growth of a multilayer garnet crystal double-clad waveguide structure by pulsed laser deposition." Thin Solid Films 515.20 (2007): 7971-7975.
- [9] D.B. Chrisey and G.K. Hubler, Pulsed Laser Deposition of Thin Films (John Wiley & Sons, New York, 1994) P. 94.
- [10] A. Bogaerts , Z. Chen, R. Gijbels and A. Vertes, Spectrochimica Acta Part B 58 1867-1893 (2003).
- [11] Hau, S. K., et al. "Intrinsic resputtering in pulsed-laser deposition of leadzirconate-titanate thin films." Applied physics letters 66.2 (1995): 245-247.
- [12] Tyunina, M., and S. Leppävuori. "Effects of laser fluence, size, and shape of the laser focal spot in pulsed laser deposition using a multielemental target." Journal of Applied Physics 87.11 (2000): 8132-8142.
- [13] Droubay, Timothy C., et al. "Nonstoichiometric material transfer in the pulsed laser deposition of LaAlO 3." Applied Physics Letters 97. 12 (2010): 124105.
- [14] Fominski, V. Yu, et al. "Ion-assisted deposition of MoS x films from lasergenerated plume under pulsed electric field." Journal of Applied Physics 89.2 (2001): 1449-1457.
- [15] Rashidian Vaziri, M. R., Fereshteh Hajiesmaeilbaigi, and Muhammad H. Maleki. "New raster-scanned CO2 laser heater for pulsed laser deposition applications: design and modeling for homogenous substrate heating." Optical Engineering 51.4 (2012): 044301-1.

منابع